

សេចក្តីថ្លែងការណ៍រួម
ក្តីពេញ ថ្ងៃទី០៧ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៨

សង្គមស៊ីវិលសម្តែងការសោកស្តាយចំពោះសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការកំពូលតម្កល់ការ
ផ្តន្ទាទោសអ្នកស្រី ទេព វន្តី ដែលត្រូវបានដាក់ឃុំដំរើយុត្តិធម៌ ចំនួន ៥៤១ ថ្ងៃ
#ដោះលែងទេពវន្តី

យើងខ្ញុំទាំងអស់គ្នាជាអង្គការសង្គមស៊ីវិល និងសហគមន៍ដូចមានរាយនាមខាងក្រោម មានការសោកស្តាយ ចំពោះសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការកំពូលក្នុងការតម្កល់ការផ្តន្ទាទោសអ្នកស្រី ទេព វន្តី ឱ្យជាប់ពន្ធនាគាររយៈពេល ២ឆ្នាំ និង៦ខែ នៅថ្ងៃទី៧ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៨ នេះ ទាក់ទងនឹងបទចោទ “ហិង្សាដោយចេតនាមានស្ថានទម្ងន់ទោស” ដែលអ្នកស្រីបានចូលរួមការតវ៉ាដោយសន្តិវិធីអំពាវនាវឱ្យដោះលែងសកម្មជនសហគមន៍បឹងកក់អ្នកស្រី យ៉ាម បុប្ផា កាលពីឆ្នាំ២០១៣ ។ ថ្ងៃនេះជាថ្ងៃទី៥៤១ហើយ ដែលអ្នកស្រី ទេព វន្តី បានជាប់ឃុំក្នុងពន្ធនាគារដោយសារតែការការពារសិទ្ធិទទួលបានលំនៅឋានសមស្របរបស់សហគមន៍អ្នកស្រី និងអនុវត្តសិទ្ធិជាមូលដ្ឋានក្នុងការបញ្ចេញមតិ សិទ្ធិខាងសមាគម និងសិទ្ធិជួបប្រជុំ។ យើងខ្ញុំសូមអំពាវនាវដល់អាជ្ញាធរពាក់ព័ន្ធ ធ្វើការពិនិត្យសាជាថ្មីម្តងទៀតទៅលើការផ្តន្ទាទោសផ្សេងៗ ប្រឆាំងនឹងអ្នកស្រី និងចាត់វិធានការសមស្របដែលចាំបាច់ដើម្បីផ្តល់យុត្តិធម៌ជូនអ្នកស្រី និងធានាថាអ្នកស្រីនឹងត្រូវបានដោះលែង។

ជាងមួយទសវត្សរ៍កន្លងមក អ្នកស្រី ទេព វន្តី ត្រូវបានគេទទួលស្គាល់ចំពោះការងាររបស់គាត់។ សកម្មនិយមរបស់អ្នកស្រីបានជួយផ្សព្វផ្សាយពីស្ថានភាពទុក្ខលំបាករបស់សហគមន៍បឹងកក់ និងរួមចំណែកជំរុញឱ្យមានការដាក់ចេញនូវដំណោះស្រាយសម្រាប់សមាជិកសហគមន៍បឹងកក់មួយចំនួនផងដែរ បន្ទាប់ពីការតស៊ូមតិដោយគ្មានការនឿយហត់អស់រយៈពេលជាច្រើនឆ្នាំ។ អ្នកស្រីបានក្លាយជានិមិត្តរូបនៃភាពក្លាហានការតស៊ូ និងសកម្មនិយមដោយសន្តិវិធី ដែលទទួលស្គាល់ទាំងថ្នាក់ជាតិនិងអន្តរជាតិ ហើយបានផ្តល់ការគាំទ្រដល់សហគមន៍ផ្សេងៗទៀត ដែលពុះពារដើម្បីការពារសិទ្ធិដីធ្លីរបស់ពួកគេប្រឆាំងនឹងការរំលោភបំពាន ព្រមទាំងចូលរួមការពារសកម្មជនដែលប្រឈមនឹងការឃាត់ពីតុលាការដោយសារតែការងាររបស់ពួកគេផងដែរ។

អ្នកស្រី ទេព វន្តី បានរងនូវការចោទប្រកាន់ដែលគ្មានភស្តុតាង និងការផ្តន្ទាទោសតាមអំពើចិត្តជាច្រើនលើកច្រើនសារ ក្នុងការប៉ុនប៉ងតបតទៅនឹងសកម្មនិយមរបស់អ្នកស្រី។ ពាក់ព័ន្ធនឹងការសម្រេចរបស់តុលាការកំពូលនាថ្ងៃនេះ អ្នកស្រី ទេព វន្តី ត្រូវបានផ្តន្ទាទោសជាលើកដំបូងនៅថ្ងៃទី២៣ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៧ ដោយសារតែការចូលរួមតវ៉ាដោយសន្តិវិធី ដើម្បីគាំទ្រឱ្យមានការដោះលែងសកម្មជនសហគមន៍បឹងកក់ អ្នកស្រី យ៉ាម បុប្ផា ក្នុងឆ្នាំ២០១៣។ អ្នកស្រី ត្រូវបានចោទពីបទ “ហិង្សាដោយចេតនាមានស្ថានទម្ងន់ទោស” ក្នុងនីតិវិធីតុលាការដែលរងការរិះគន់ថាមិនបានគោរពតាមបទដ្ឋានអន្តរជាតិ នៃសិទ្ធិទទួលបានការជំនុំជម្រះដោយ

យុត្តិធម៌¹ ដែលកាត់ទោសឱ្យអ្នកស្រីជាប់ពន្ធនាគាររយៈពេល ២ឆ្នាំ និង ៦ខែ និងពិន័យជាប្រាក់ ១៤ លាន រៀល (ប្រមាណជា ៣.៥០០ ដុល្លារសហរដ្ឋអាមេរិក)។ សាលាឧទ្ធរណ៍បានតម្កល់សេចក្តីសម្រេចនេះកាលពី ថ្ងៃទី០៨ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៧ ហើយម្តងទៀតនៅថ្ងៃនេះ ដែលតុលាការកំពូលតម្កល់ការផ្តន្ទាទោស។

នៅថ្ងៃទី២២ ខែសីហា បន្ទាប់ពីអ្នកស្រីត្រូវបានចាប់ខ្លួនក្នុងបាតុកម្មតវ៉ាទាមទារឲ្យមានការដោះលែង អ្នកការពារសិទ្ធិមនុស្សទាំងប្រាំ អ្នកស្រី ទេព វន្តី ត្រូវបានផ្តន្ទាទោសពីបទ “ប្រមាថអ្នករាជការសាធារណៈ” និង ត្រូវបានដាក់ទោសឲ្យជាប់ពន្ធនាគាររយៈពេល ៦ ថ្ងៃ។ បន្ទាប់ពីចំនួនថ្ងៃនេះបានផុតទៅ អាជ្ញាធរបានសើរើបទ ចោទដែលអសកម្មមួយ ពាក់ព័ន្ធនឹងការតវ៉ាប្រឆាំងកាលពីឆ្នាំ២០១៣ ដែលបណ្តាលឲ្យមានការបន្តយុំខ្លួនអ្នក ស្រីបន្តទៀត។ ក្នុងរឿងក្តីមួយទៀតដែលត្រូវបានសើរើដូចគ្នានោះ អ្នកស្រី ទេព វន្តី ត្រូវបានផ្តន្ទាទោសឲ្យជាប់ ពន្ធនាគាររយៈពេល ៦ ខែ ពីបទ “ប្រមាថ និងប្រឆាំងនឹងអ្នករាជការសាធារណៈ” ខណៈដែលអ្នកស្រីចូលរួម ការតវ៉ាដោយសន្តិវិធីពាក់ព័ន្ធនឹងជម្លោះដីធ្លីឆ្នាំ ២០១១។ សាលាឧទ្ធរណ៍បានតម្កល់ការផ្តន្ទាទោសនេះ នៅថ្ងៃទី ២៧ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៧ ហើយជាថ្មីម្តងទៀតតុលាការកំពូលក៏បានតម្កល់ការផ្តន្ទាទោសនេះនៅថ្ងៃទី៨ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៧ ផងដែរ ថ្វីបើគ្មានភស្តុតាងសំអាងគ្រប់គ្រាន់ក៏ដោយ។²

ទាំងច្បាប់សិទ្ធិមនុស្សអន្តរជាតិ និងរដ្ឋធម្មនុញ្ញកម្ពុជា បានធានានូវសិទ្ធិក្នុងការបញ្ចេញមតិ ការចូលរួម តវ៉ាដោយសន្តិវិធី និងការចូលរួមសមាគម ដែលជាញឹកញាប់សិទ្ធិទាំងអស់នេះរបស់ អ្នកស្រី ទេព វន្តី ត្រូវបានប ដិសេធជា កតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ ក៏ដូចជា សេចក្តីប្រកាសស្តីពីអ្នកការពារ សិទ្ធិមនុស្ស បានធានានូវសិទ្ធិរបស់អ្នកស្រីក្នុងការការពារ និងលើកកម្ពស់សិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពមូលដ្ឋាន និងចែងពីកាតព្វកិច្ចរបស់រដ្ឋនីមួយៗ ដើម្បីអនុញ្ញាតឲ្យអ្នកការពារសិទ្ធិមនុស្សធ្វើការដោយគ្មានភាពភ័យខ្លាចពី ការចាប់ខ្លួន អំពើហិង្សា ការសងសឹក ឬក៏ការរើសអើងណាមួយនោះឡើយ។³

ថ្វីបើដូច្នោះក្តី អ្នកការពារសិទ្ធិមនុស្សរបស់កម្ពុជា ដូចជា អ្នកស្រី ទេព វន្តី តែងតែត្រូវបានរារាំងពីការធ្វើ ការងាររបស់ខ្លួនតាមរយៈទម្រង់នៃការយាយីផ្នែកច្បាប់ រួមទាំង ការព្យួរទោស និងការសើរើបទចោទអសកម្ម នានាតាមអំពើចិត្ត។ ការបញ្ចេញមតិរបស់អ្នកស្រី ទេព វន្តី ពីការមិនពេញចិត្តនោះ មិនមែនជាបទល្មើស ឬក៏ បានគំរាមកំហែងសន្តិភាព និងសុខុមាលភាពសាធារណៈនោះទេ។

¹ សេចក្តីថ្លែងការណ៍រួមដោយអង្គការសង្គមស៊ីវិល ៖ អ្នកស្រី ទេព វន្តី ត្រូវបានផ្តន្ទាទោសម្តងទៀត ខណៈដែលក្រុមសន្តិសុខបានប្រើ ប្រាស់អំពើហិង្សាទៅលើអ្នកគាំទ្រអ្នកស្រី (២៣ កុម្ភៈ ២០១៧), <http://bit.ly/2lCS2TL>

² សេចក្តីថ្លែងការណ៍រួម “កម្ពុជា ៖ សូមទម្លាក់បទចោទប្រឆាំងនឹងអ្នកការពារសិទ្ធិមនុស្សផ្នែកដីធ្លី” (១៤ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៧) <http://bit.ly/2uzdXgb>

³ សេចក្តីសម្រេចរបស់មហាសន្និបាតអង្គការសហប្រជាជាតិ “សេចក្តីប្រកាសស្តីពីសិទ្ធិ និងការទទួលខុសត្រូវរបស់បុគ្គល ក្រុម និងស្ថាប័ ននៃសង្គម ដើម្បីលើកកម្ពស់ និងការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពមូលដ្ឋានដែលទទួលស្គាល់ជាសាកល” (៨ ខែមីនា ឆ្នាំ១៩៩៩) <http://bit.ly/19w8LEm>.

យើងខ្ញុំសូមអំពាវនាវឲ្យអាជ្ញាធរកម្ពុជាពិនិត្យសាជាថ្មី មកលើការផ្តន្ទាទោសអ្នកស្រី ទេព វន្តី ដើម្បីផ្តល់ យុត្តិធម៌ជូនអ្នកស្រី និងដើម្បីធានាដល់ការគោរពកាតព្វកិច្ចផ្នែកច្បាប់ក្នុងការការពារអ្នកការពារសិទ្ធិមនុស្ស ដោយបញ្ឈប់នូវរាល់ការយាយីអ្នកការពារសិទ្ធិមនុស្ស តាមរយៈ ការចាប់ខ្លួន ផ្តន្ទាទោស និងការដាក់ទោស។

សេចក្តីថ្លែងការណ៍រួមនេះត្រូវបានគាំទ្រដោយ ៖

1. សហគមន៍បឹងឈូក
2. សហគមន៍បឹងកក់
3. សហគមន៍បុរីកីឡា
4. សហគមន៍បុរីមិត្តភាព
5. អនាគតយុវជនកម្ពុជាអាស៊ាន
6. សមាគមអភិវឌ្ឍន៍ជីវភាពពលរដ្ឋកម្ពុជា
7. មជ្ឈមណ្ឌលសិទ្ធិមនុស្សកម្ពុជា
8. ក្រុមអ្នកច្បាប់ការពារសិទ្ធិកម្ពុជា
9. សហព័ន្ធកម្មករសេវាកម្ម និងមូលហារកម្ពុជា
10. សមាគមអាដហុក ការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងអភិវឌ្ឍន៍នៅកម្ពុជា
11. សមាគមគ្រូបង្រៀនកម្ពុជាឯករាជ្យ
12. អង្គការជនជាតិដើមភាគតិចកម្ពុជា
13. សហគមន៍ជ្រោយចង្វារ
14. សម្ព័ន្ធដើម្បីសុចរិតភាព និង គណនេយ្យភាពសង្គម
15. សម្ព័ន្ធសហគមន៍កសិករកម្ពុជា
16. គណៈកម្មាធិការ ដើម្បីការបោះឆ្នោត ដោយសេរី និងយុត្តិធម៌នៅកម្ពុជា
17. សហគមន៍លេខ ៩២
18. អង្គការយេនឌ័រ និងអភិវឌ្ឍន៍នៅកម្ពុជា
19. សមាគមប្រជាធិបតេយ្យឯករាជ្យនៃសេដ្ឋកិច្ចក្រៅប្រព័ន្ធ
20. សមាគម ខ្មែរកម្ពុជាក្រោមដើម្បីសិទ្ធិមនុស្ស និងអភិវឌ្ឍន៍
21. សហគមន៍ឡពាង
22. សហគមន៍ភ្នំបាត
23. អង្គការពន្លកខ្មែរ
24. សហគមន៍ផ្លូវភ្លើង
25. សហគមន៍កសិករសាមគ្គីភាពរមាសហែក
26. សមាគមធាងឆ្នោត
27. សហគមន៍សាមគ្គីរុងរឿង
28. អង្គការសីលការ
29. សហគមន៍ SOS

30. សហគមន៍ស្ត្រីឃ្នាំងសាំង
31. ក្រុមការងារដើម្បីដោះស្រាយទំនាស់
32. សហគមន៍ថ្មីគោល
33. សហគមន៍ទំនប់ពីរ
34. អង្គការកម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍ធនធានយុវជន